

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítói és községi elő-
járóságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 sz.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Karácsony.

Az evangéliumoknak csodálatos, isteni naivsággal megírt története olyan átlátszó egyszerűséget lehel, mint a milyennek magát az emberi lelket képzeljük, ha megtisztulva a földi hiúságok sallangjaitól és pár év alatt elavuló díszleteitől tisztán állhat az ő teremtménye előtt és szívének egyszerű érzésében ég felé emelve szemét, így imádkozhatik: Mi Atyánk.

Mert bizonyos, hogy semmi sem vihetett bennünket közelebb az Isten mérhetetlen nagyságához és fölségéhez, mint a betlehemi barlangnak egyszerű naiv története. Alig is van valami meghatóbb és megrázóbb, mint ha elgondoljuk az idők teljességét, a mikor a római impérium a maga nyomasztó dicsőségével, biborba öltözött caesarjaival ránehezedik joformán az egész akkor ismert barbár világra s azt elnyomja a maga hatalmával, amely az akkori emberi fogalmakat fölülmulat. De ugyanekkor érzi az ember legmélyebben a maga szellemi, erkölcsi elhagyatottságát és tehetetlenségét, a mely a legjobbak ajkaira és írottollaira sóvárgó mondásokat csal ki az isteni segítség után.

Ekkor a fényes világtól távol, keletnek egy elrejtett zugában, olyan nép között, a melynél ezredévek óta fennállott az Istennek tisztább ismerete: a hatalmasoktól és nagyoktól alig sejtve, megjelenik az éj esődjében az Istennek Igéje, testet öltve egy bár királyi családból származó, de teljesen elszegényedett családban s angyalok ajkairól hallja a mézőn éjjelező pásztornép a glória énekét és siet hódolatot tenni abban a betlehemi barlangban, a hol az Isten Igéje egy kisdéd gyermekben megtestesült.

Az apostolok egyszerű ékesszólása, Jánosnak magasröptű és mélyértelmű filozófiája mind ezt magyarázza, mind ezt hirdeti az ámuló világnak és a világ mégis ennek hitére, ennek befogadására érik meg legkésőbb.

A hatalmas római impérium világhódító népének jobban imponál a pusztában kiáltó prófétának szava, a ki kemény szavakkal dorgálja a gonoszba merült világot és Jézus Krisztusról, az Isten Fiáról, Dávid király ivadékáról tesz tanubizonyosságot.

Jobban imponál a szenvedő és ellen-ségeitől megkínzott, vérző és keresztrefeszített Krisztus, a ki lelki nagyságában magára vette az egész világnak bűneit.

De nem értette még meg az Istennek azt a mélységes szeretetét a teremtmény iránt, hogy hozzánk leereszkedett, nem értette meg az Isten hatalmas Igéjének leereszkedését, a ki gyámoltalan kis gyermek alakjában jelenik meg s egészen egyszerű kedves és szelid lesz mindenki iránt. A gyermek a tiszta léleknek, az ártatlanságnak, a minden lelki jóhoz vonzó szerethetőség szimbóluma, a melynek valódi megértésére akkoriban csak a görög szellem finoman és általánosan analizáló mélysége volt alkalmas.

Később elveszett ez is a népvándorlások zivatarai közt és az ökológia felemelkedésében. Csak azután ébredt újra a mélyebb keresztény szellem újraéledésével s ekkor és ezóta kezdtek a karácsonyt igazán megérteni és ünnepelni. Akkoriban voltak olyan igazán naiv és fogékony lelkek, akik az isteni békét és szeretetet az egész világra ki akarták árasztani és korukban ez részben sikerült is.

Évszázadok sok versengése és zivatarára vonult át azóta fölöttünk s az ember hol mélyebben érezte az Ige megtestesülésében, a gyermek sugárzó, tiszta szemében látjuk az örök béke és szeretet kiáradását onnan felülről; hol megint elhomályosodott ez a tudat, gyermekesnek tartotta az örök szeretet naiv gondolatát és gyilkolta egymást földi érdekekért, vagy pedig egyéb, talán szellemibb célokért.

Rettentő világháborunk véres zivatarára, a mely harmadtól esztendeje ki nem merült az öldöklésben, arra mutat, hogy az ember még mindig nem értette meg az Isten Igéjének megtestesüléséből kiszugárzó isteni békét és szeretetet s a jövőtől kell várunk ennek mélyebb megértését, a mikor mindenütt meghallják majd a Karácsony ünnepén angyalok ajkairól hangzó glóriát s belátják, hogy a kisdéd gyermek békét hoz és örök szeretetet.

A gömői hősök emlékezete a gömői falukban.

— Az alispán kegyeletes szép intézkedése. —

(G.) Karácsony hetében, mikor a szeretet melege közelebb furakodik az emberi szívekhez s amikor elviselhetetlen sulyuk lesz azoknak a sóhajoknak, amelyek a harcstéren küzdő élők és küzdött holtak után elszállanak, egy kegyeletesen szép alispáni intézkedés történt, mely Gömör és Kishontvármegye történelmében valaha igen nagy és emlékezetes jelentőségű lesz.

A kezünkbe került Lukács Géza alispán, udv. tanácsos azon intézkedése, mely kívülről ugyanolyan szürke, iktató számmal ellátott „Határozat”, mint egy egyszerű illetőségi intézkedés vagy hogy modernebbek legyünk, mint egy sablonos lisztkiutalás s mégis úgy éreztük, hogy azon szürke hivatalos dokumentum gazdag tárházát képezi a nemes eszméknek, hogy ezekben az egyforma sablonosnak látszó sorokban megelevenedik az érző léleknek köteles és legszébb kegyelete, hogy szív és széplelkűség, inspirálták ezt a hatósági lépést.

A „Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság”, mely Lukács György v. b. t. t., országgyűlési képviselő elnöke alatt működik s mely magához ölelte az ország összes számottevő művészeti egyéniségeit, a közel napokban egy körlevelet intézett a községi- és körjegyzőkhöz s a városok polgármestereihez, felkérve őket arra, hogy a hazáért hősiessé esettek vagy meghaltak emlékezetét megörökítő emlékművet vagy emléktáblát létesítsenek. A körlevélhez egy díszes kiállítású füzet is volt mellékelve, mely művészi kezek alkotta ily művek terveit és költségvetéseit mutatja be.

Ezt a körlevelet akarja a körlevelek sablonos és megszokott sorsától megkímélni vármegyénk nemes érzésű alispánja, mikor az abban felvetett eszmét a polgármesterek és jegyzők kipróbált támogatásába ajánlja, sőt a gyakorlati végrehajtásra vonatkozólag is tesz intézkedést.

A jó érzésű és az eszme szépségét megérteni tudó lakosság köztudatába vigyék bele azt a tudatot — kéri az alispán — hogy minden község a saját hőseit magasztalja fel és az önmaga dicsőségének állít örökké élő emléket akkor, ha egy művészi formájú emlékművön kegyelettel átadja a következő kor számára mindazok nevét, akik az életükkel áldoztak a következő kor és korok békességéért és nagyságáért!

Az így előkészített s a lelkipásztorok segítségével is fogékonyra tett községek lakosait hívják össze képviselőtestületi gyűlésen és a községek anyagi erejéhez mérten határozzák el, hogy milyen formájú emlékművel akarják leróni hálás kegyeletüket s hol kívánják ezt az emléket elhelyezni.

A községek határozatai összegyűjtve majd a tavaszi vármegyei közgyűlés elé kerülnek, mely bizonyára az elismerés hangján fogja jóváhagyásában részesíteni az emberi nemes érzületek ezen beszédes jeleit s az alispán ezen

közgyűlés után fog majd az országos bizottsághoz fordulni a kivitel módszerének megtárgyalását illetőleg.

Az emlékezetnek ily nemes formában való megörökítését üdvözölvén, Gömörvármegyének művészi és esztétikai nivóját is emelkedni látjuk a karácsony hetében szívünkbe nőtt meleg érzések szemüvegén minden gömőri község határában ott áll egy művészlelek és művészkéz örökéletű alkotása s rajta nevek, nem egy, nem is kettő — oly sok, mint amennyi könnyű ül a szemekbe karácsony hetében, ha arra gondolunk, hogy: háboru..... halál..... s ha reszketve várja a lélek a megváltó drága születését.

Ezen szép tervnek művészeti s a gömőri községek kereteit érintő részletesebb megvilágítása jövő számunkban következik.

Világháboru.

A hadműveletek nem pihentek el egészen, de azért mégis úgy látszik, mintha az ellentél nagy része arra várna, hogy milyen feleletet adnak a békeajánlatra? Hogy a menekülő román hadsereget üldözzük, az természetes, mert győzelmünk gyümölcseit nem szalaszthatjuk el addig, a míg az ellentél válasza megérkezik. Az is igen természetes, hogy az orosz hadsereg több helyen kemény harcokkal próbálkozik ellenünk; hiszen Románia leveretése után az ő déli seregeik és tartományaik legközvetlenebb bajba kerülhetnek s azonkívül az orosz legtöbb vért ontott és legtöbbet vesztett ellenfeleink közül s így szeretne, ha lehet, valamit még helyrehozni.

A romániai sikágon erősen folyik az üldözés és ottlevő seregeink vetekednek egymással abban, hogy az ellenség ne állhasson meg előttük. A Buzeu völgyét egészben átlépték már és Rimnik Sarat nagyobb várost találják ott, csak a Szeret folyónál vannak nagyobb városok, mint Foksani, Braila, Galacz. Odáig egy négyszögben kergetik a román sereg romjait, a négyszög végső oldala a Szeret folyó, keletről a Duna mocsarai, nyugatról a Kárpátok vannak, délen pedig az üldözők. Az üldözés frontja már 80 km-re összeszűkült s így igen sok emberünk fölszabadult a harcokban, mert az egész front 900 km-rel lett rövidebb. Nincs is hamarabb reményük megállni a románoknak, mint a Szeret északkeleti olda-

lán s ezzel már Moldva jó része és talán Bukovina is kezünkbe eshetik. Ezért olvassuk, hogy az oroszok Erdély keleti határán az Uz völgyében s Bukovina határhegységeiben igen erős támadásokat indítanak, de minden siker nélkül, sőt sokszor a mi csapataink nyomulnak be az ő árkaikba. Az orosz ott már frontját védi a gyors felgöngyölítés ellen.

Dobrudzsában is erősen hátrálnak az oroszok: két kiépített állásnál meg sem álltak, a falvakat fölégetik maguk után s Mackensen seregei már Babadagba is bevonultak s a Dobrudza legészakibb részein állanak a Duna torkolatánál.

Az oroszok északibb vidékeken is mozgolódnak egyes helyeken, így Galiczia északkeleti tájain, sőt még Dünaburg táján Illuxtnál is erősebben támadtak, de eredményt nem értek el, kemény visszaverés volt az osztályrészük.

A maczedóniai harcvezetésen majdnem teljes csönd állott be, az entente seregek nem igen folytatják az offenzívát, legújabbán csak a Cserna szögletében folyt heves ágyuharc, valamint a Struma mellett voltak kisebb járőrharcok.

Az olasz harcvezetésen feltűnő nagy csend van pár hét óta, mintha várnának valamire.

A francia-angol fronton nem voltak nagyobb mérvű általános próbálkozások, de egyes, elszigetelt vállalkozások nem hiányoztak, még pedig igen erős és heves jelleggel. A flandriai tájakon is voltak egyes harcok, sőt Rheims mellett is támadott az ellenség, de a Somme mentén alábbhagyott a harci tevékenység; igen fölújult azonban a harc Verdun mellett, a hol a francziák újabb babérokat akartak szerezni s ez nagy erővel egyrészen sikerült is nekik; az erősségek egy részét visszafoglalták s foglyokat is ejtettek. De a németek nem hagyták annyiban, ők is ellentámadásokba kezdtek sikerrel és részben helyrehozták azt, a mit veszítettek.

A török harcvezetésen Ázsiában nagy csönd van, igen kevés hír érkezik onnan.

A mi békeajánlatunk ügye áll most az érdeklődés színterén. Várja az egész világ, hogy milyen választ ad az entente

a középhatalmak ajánlatára. Néhány nyilatkozatból arra lehet következtetni, hogy talán nem lesz az a válasz föltétlenül visszautasító, hogy tárgyalásokra nyílik majd remény, mert némileg alábbhagyott a vezető államférfiak követelése. Az egész világ feszült figyelemmel néz a karácsonyi idő felé, a mikor a világ békéje megfogható az idők méhében és később megszülethetik a minden jó érzelmű embertől várva várt béke.

Hogy vannak ellátva városaink lakosai?

— Az élelmiszer összeírás eredménye. —

A közlelmezési hivatal elnökének rendelete folytán elrendelte az alispán, hogy a vármegyében lévő rendezett tanácsú városokban a lakosság legfontosabb élelmiszereiből lévő készletek összeírassanak.

Az összeírás, melyre valószínűleg csak tájékoztatás szempontjából volt szükség, megtörtént s most egy sok rovatos összesített kimutatás tárja elénk sok-sok gömőri pájz és kamara kincseit szürke számokban komprimálva.

A számok sok érdekes adatot tartalmaznak s a közönség tájékoztatása szempontjából közöljük ezen kimutatás egyik-másik adatát.

Összesen 23080 ellátásra szoruló egyén él az 5 rendezett tanácsú városban s mivel ezen fogalomban mindenki benfoglaltatik, összesen ennyi lakosa van az öt városnak.

Legnagyobb Rimaszombat, lakosainak száma: 7043, azután Dobsina következik 6137-el, utána Rozsnyó 5955-el, majd Jolsván van a sor, mely 2275 lakost mutat ki, végül az 1670 lakosu Nagyrőcze.

Általában véve Nagyrőcze város lakosai vannak a legbőségesebben ellátva élelmiszerekkel, ami sokrészt az ottani polgármester agilis és erős üzleti érzéket tanúsító eljárásának eredménye.

Liszt összesen 55 waggon és 37 mázsa van a városokban, vezet közöttük Rimaszombat, melynek közel 23 waggon a készlete. Aránylag a lakosság számához képest Rozsnyó lisztkészlete a legkisebb (12 waggon sincs). Dobsinán sem mondható soknak (közel 13 waggon), Jolsva és Nagyrőcze körülbelül egyforma készlettel rendelkeznek (4—4 waggon).

Babból a rozsnóiak vezetnek, akiknek 322 mázsájuk van. Különösen üzletekben és intézményekben van Rozsnyón nagy bab-készlet. Aránylag kevés babja van Dobsinának (115 mázsa), Rimaszombat 268 mázsa készlete normális, Nagyrőcze és Jolsva körülbelül egyforma készlettel bírnak, az előbbi 72, az utóbbi 78 mázsával.

Borsóból — és mint látni fogjuk minden

el kell távolítani! amiből aztán politikai célzást csináltak a rimaszombati cseh mesterek.)*

Ebéd alatt térszene volt, s a Rimaszombatban elszállást 18. számú császári vadászrezd zenekara játszott.

Az ifju fejedelem többször megjelent az ablaknál s a nép mindannyiszor harsányan megéljenezte.

II. József látogatása óta — tehát körülbelül hatvan esztendő alatt — nem volt szerencsénk ily magas vendéget tisztelhetni. Az országutat akkor rendezték, különösen Osgyán felé s ő Felsége tőlünk Rozsnyóra távozott.

Mikor történt, hogy a „Fekete sas” homlokáról a nép azt a gyönyörű czégért a piacra döntötte, e sorok írója megmondani nem tudja, de úgy emlékszik, hogy az az eset is oly alkalommal történt, midőn a téren éppen zenekar játszott.

Azóta nemcsak az a klasszikus czégér tűnt el a piacról, hanem a szent háromság szobra is; amely közel 100 esztendeig díszítette a kath. templom előtti térséget s az utódok fákkal díszítették a piacot, amelynek árnyéka enyhét ad a sétáló közönségnek.

Valjon fog-e sétálni IV. Károly királyunk ezen fák árnyékában? — Adja a jó Isten! *Id. F. I.*

*) „Grüne weg!” czélzás lehetett gróf Grünmère, a király akkori hadsegédjére. Szerk.

TÁRCZA.

Adatok I. Ferencz József rimaszombati látogatásához.

A „Gömör-Kishont” mult havi 26-iki számában azt olvastam, hogy immáron bizony kevesen emlékeznek arra az ünnepségre vissza, amely akkor történt, midőn ő cs. és kir. Felsége I. Ferencz József városunkban időzött!

Jómagam mint lőcsei tanuló kerültem haza akkor; azonban, dacára hogy szülőim háza a cserencsényi utcában feküdt, a bevonulásra egyáltalában nem emlékszem, csak a dátumot mondhatom, hogy az 1857. augusztus 27-ikén történt.

Ő Felségével a budai helytartótanács két tagja érkezett Gömörbe: gróf Attems és Poche lovag, akiket Osgyán és Pincz községek határszélén Koreska József kormánybiztos fogadott.

Városunkban előzőleg byzanti stílusban két diadalkaput állítottak fából, amely drapériákkal és zászlókkal volt feldíszítve. Az egyik, amely a mostani „Széchenyi-kert” szomszédságában volt felállítva, a piros-fehér-zöld zászlót is kimerete tűzni, úgy hogy annak a város felé eső oldalán a királyné bajor-színét mutatta, a másik diadal-kapun (a Temető-utca végén) a sárga-fekete zászlót, a Habsburg-család színe mérsékelte.

I. Ferencz József az akkor „Fekete sas”-nak nevezett épület első emeletén, a Koreska József lakásán volt elszállásolva; itt fogadta Kolárcsik István rozsnói püspököt, a rimaszombati és nagyrőczei szolgabírákat, a város polgármesterét, küldöttségeket stb.

Mikor ő Felsége a városházára ment, alig három lépésre térkörttem hozzá a róm. kath. templom és a volt Káposztás-féle ház közt elterülő térségen.

Az ajándékok közül megemlíthetem azt a nyergét, amelyet bizonyos Majomi nevű polgártársunk készített a királynak, amelynek kápája elefántesonttal volt bevonva s amelyre Kozák István tanító rajzolta rá kék festékekkel az arabeszkeket, míg a nyereg-takaróját Mikulik Eszter kisasszony zseniliával himezte és arany meg ezüst pillangókkal díszítette. — Én ezt a nyergét a mesternek Pokorágy-utcai lakásán szemléltem meg.

Ő Felségének Tiszolczeról egy vadászkanalat küldöttek, amely tiszafából (Theissholz) volt kifaragva, Klenócz község sajtall kedveskedett, a melyet az ebédnél mutattak be.

Erről a sajtóról emlegették, hogy ő Felsége Szügyi Gáborról kérdezte volna, hogy azt hogyan szelik meg? amire a polgármester hibás német-séggel azt válaszolta volna, hogy „den grünen mus man weg werfen!” vagyis, hogy a zöldjét

hüvelyesből — Rozsnyón van a legnagyobb készlet: közel 44 mázsa. Ezt legfeljebb Rimaszombat közelíti meg, a hol közel 12 mázsa borsó van, míg a többi városokban delikatesznek tekinthető ez a hüvelyes, mert Dobsinán csak 127 kiló, Jolsván 25 kilo és Nagyrőczén 30 kilo van belőle.

Lencse Rozsnyón van a legtöbb: 1134 kilo. Rimaszombatnak 885 kilója van, Dobsinának 113, Jolsvának 44 és Nagyrőczének 22 kilo.

Zsir és szalonna tekintetében a dobsinaiak lehetnek a legboldogabbak, mert összesen 116 mázsánál is többjük van s főleg szalonnában (8152 kg.). Rozsnyónak és Rimaszombatnak egyforma a készlete: 77 mázsa, de míg ezen mennyiségben Rozsnyó 2385 kilo szalonnával szerepel, addig Rimaszombatban csak 608 kilo szalonna van. Ezután Nagyrőcze kerül sorra, ahol 26 mázsa zsír és szalonna található, Jolsván ellenben csak 12 és fél mázsa az ily nemű készlet.

Ezen adatok azonban teljes bizonytalanságot hagynak, mert a sertésölések ideje most következvén el, a zsirosbűdönök megtöltése még csak ezután lesz.

Cukor aránylag nincs sok. Rozsnyón van 130 mázsa (valószínűleg épen akkor érkezett a havi czukorkontingens), Rimaszombatban 108 mázsa, Dobsinán 25 mázsa, Nagyrőczén 7 mázsa és Jolsván 4 mázsa.

Kávé Rimaszombatban van a legtöbb: 21 mázsa. Különösen sok van az intézmények és vállalatok raktáraiban (majd 17 mázsa), a magánháztartások csak 459 kilóval szegénykednek. Még kevesebb van Rozsnyón, ahol 172 kilo kávéja van csak 5008 embernek, míg a 947 személyt ellátó intézmények és az üzletek 18 és fél mázsát őriznek. Dobsinán 10, Jolsván 4 mázsa, Nagyrőczén 138 kilo kávé van.

Burgonya 175 waggonnal van az 5 városban, ami soknak nem mondható, mert a mostani rekvirálási fejkvóta szerint 460 waggon lehetne. Legtöbb burgonyája van Dobsinának: 73 waggon, Rozsnyónak 38 és fél waggonja van, Rimaszombatnak 25, Jolsvának 20 és Nagyrőczének 17 és fél.

Ezek a számok állanak a közlémezést intéző hatóságok rendelkezésére.

Hogy ezzel szemben hogy néznek ki a falusi kamarák, arra most nem volt kíváncsi a hatóság, de azt hisszük, erre is hamarosan sor kerül.

A felsorolt számadatok szerint a készletek eléggé bőségesek és a kiéheztetési politika eredményességének erősen fricskát mutatnak.

Az új rekvirálási rendelet.

Mult számunkban közöltük az új rekvirálás tárgyában kiadandó alispáni rendelet intézkedéseit, most, hogy az új rendelet megjelent, mindössze azon részét tartjuk szükségesnek ismertetni, mely lapunk megjelenése és a rendelet kibocsátása közötti időben némi változást szenvedett.

Az őstermelők háztartásában lévő s mezőgazdasági munkával nem foglalkozó egyének az eddig havonként és fejenként felszámítható 14 kgr. szemes gabona helyett csak 8 kgrmot, illetőleg ennek megfelelően 6 kgr. lisztet számíthatnak fel.

A rendelet egyéb része változatlan, kivéve az általánosság szükségletére vonatkozó részt s a vetőmagszükségletet megállapító intézkedést.

Őszi buza és rozs vetőmag felszámításának ez idő szerint már nincs helye. Az idej őszi vetés-területek teljes mérvben való bevetésére és az őszi vetések sikerült voltára való tekintettel, tavasz-buzából újabb területek bevetésének szüksége nem áll tenn, csak a későbbi időkben egér- és fagykárak következtében az ősziokban előállható vetés kiveszések pótlásáról

lehet szó; ennél fogva tavasz buzából vetőmagszükséglet címén senki sem tarthat vissza többet azon mennyiségnél, mint amely mennyiség az illető fél összes őszi vetésterülete 15% ára magyar holdanként 85 kgr. vetőmag mennyiséggel megfelel.

Árpából vetőmagszükséglet címén 1 magyar holdra 75 kgr. vehető számításba, mely holdankénti vetőmagszükséglet a termelő összes szántó-föld területének legfeljebb 1/8-át kitevő részére állapítható meg.

Zabból vetőmagszükséglet címén 1 magyar holdra 65 kgr. vehető számításba, mely holdankénti vetőmagszükséglet a termelő összes szántó-földjeinek legfeljebb 1/8-át kitevő részére állapítható meg.

Tengeriből mag tengeri vetés céljaira 1 magyar holdra 35 kgr., takarmány tengeri vetése céljaira pedig 110 kgr. vetőmag mennyiség vehető számításba.

Takarmány tengeri vetésére a fél összes szántó-földjeinek csak 2% a vehető számításba.

Az állatállomány szükségletére búzát, rozsot, kétszerest, kölest vagy hüvelyeset visszatartani tilos.

Lóra ott, ahol az elmúlt évben is etettek erőtakarmányt, darabonként egy évre legfeljebb 5 mm. zab.

Csikóra, 6 hónapos koráig darabonként és naponként legfeljebb 0,5 kgr. zab.

Tenyészbikára 1 és fél éves kortól kezdve, darabonként és naponként 1 kgr. zab.

Növendék bikára egy és fél éves korig darabonként és naponként 0,5 kgr. zab.

Növendék üszőre 1 éves korig darabonként és naponként legfeljebb 0,5 kgr. zab.

Szopós borjura darabonként és naponként 0,3 kgr. zab.

Tenyészkanra darabonként és naponként legfeljebb 0,5 kgr. tengeri.

Tenyészkoczára (12 hetes korig, malaczaival együtt) darabonként — összesen — legfeljebb 10 kgr. árpa és 15 kgr. tengeri.

Választott malaczkokra 1 éves korig darabonként és naponként legfeljebb 0,3 kgr. tengeri.

Hízó sertésekre 2 mm. árpa és 3 mm. tengeri; naponként 2 kgr. 70 deka, azaz 5 mm. Tekintettel arra, hogy a városi lakosság csak augusztus elején szerezhetette be a hizlaláshoz szükséges takarmányt, a hizlalás ideje január hó 31-ig számítható.

Báránnyokra ott, ahol a béke időben is abrak takarmányt etettek, 2 hónapi időtartamra darabonként — összesen — legfeljebb 4 kgr. zab.

Baromfira pedig csak rostaalj és ocsu használható fel.

Hízó ludakra darabonként összesen 20 kgr. tengeri használható fel.

Ott, ahol a fél tengerivel nem rendelkezik, zab vehető számításba.

A haditermény bizományosok körzeti beosztása a következő:

1. Rimaszombat város területére Minkusz Antal losonczyi lakos; 2. Jolsva és 3. Nagyrőcze városokra Löwy Adolf losonczyi lakos; 4. Rozsnyó és 5. Dobsina városokra Gescheit, Klein és Rapoport czég rimaszécsi lakos; 6. tornaljai járásra Herblum Adolf tornaljai lakos; 7. feledi és 8. rozsnyói járásokra Gescheit, Klein és Rapoport rimaszécsi czég; 9. Garamvölgyi, 10. nagyrőzei és 11. Ratkói járásokra Löwy Adolf losonczyi lakos; 12. Rimaszombati járásra Minkusz Antal losonczyi lakos; 13. Putnoki járásra Weisz Jakab putnoki lakos.

A rendelet plakát formájában jelent meg és mindenütt ki lesz függesztve.

Mivel ezen felsorolt intézkedéseken kívül sok olyan rendelkezést tartalmaz még a hirdetés, melynek ismertetése lapunk kereteit túlszárnyalja, annak figyelmes elolvasására és áttanulmányozására sajtó érdekünkben felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét.

Fórum.

Sötét karácsony a falukon. — A petróleum-mizériák oka. — Az első hó.

Két levél is fekszik rendetlen íróasztalunkon, mindkettő azon sir, hogy nincs a falusi népnek petróleuma s hogy sötét lesz a szeretet estéje a gömöri faluk apró házaiban.

Az egyiket egy jegyző adresszálta hozzánk, a másikat egy a nép bajával együtt érző, a nép lelkével egy lelket képező pap.

Ha tudnánk ezen két levél leközlésével egy parányit is segíteni a falukra nehezedő ezen legújabb háborus gondon, úgy szívesen adnánk mindkét levélnek helyet, de mivel sem a panaszos sóhajok, sem a rozszzagu nyomdafesték nem önt olajat az üresen ásitózó lámpáikba, inkább informáltattuk magunkat illetékes helyen a petróleum-mizériák okairól s a következő felvilágosítást nyertük:

Több mint egy hónapja, hogy kiutalt a kereskedelemügyi kormány másfél waggon petróleumot a jedliczei finomítóból a megye szükségletére s ugyanekkor még november havi leszállításra 4 waggont helyezett kilátásba. Ezen kívül december elején megtörtént a petróleumnak vármegyénkinti kontingentálása, mely Gömört a galicziai finomítókra utalta s 5 waggonban állapította meg a kapandó mennyiséget. Ezt a galicziai finomítóknak e hó 20-ig be kellett volna szállítaniok s ma már huszadika elmúlt és az egész felsorolt mennyiségből csak 90 hordó érkezett a megyébe s ez is mind Rimaszombatba és a rimaszombati járásba. A többi szállítmányról még hír sincs s még eltelhetik egy két hét s akkor talán megérkezik a december havi szállítmány, ha ugyan Krosnóból akkorra ide ér. A novemberi jussunkról úgy látszik lemondhatunk, pedig az egyes nagykereskedőinknél összegyűjtve várják a kiskereskedők hordói a tartálykocsikat.

A mizériák oka tehát minden bizonynyal elsősorban a szállítás nehézségeiben keresendő, de része lehet benne annak is, hogy most éljük azt a bizonyos átmeneti időpontot, amikor a petróleumellátás átmegy a hatóság kezelésébe és felügyeletébe s az ily intervallumok mindig nagy zökkenésekkel járnak.

Hogy ennek a hatósági rendezésnek hamarabb is be lehetett volna következnie, akkor mikor még nem voltunk benne a tél legsötétebb hónapjában, az bizonyos. De hogy ezen késelem nem a mi hatóságaink lelkiismeretét terheli, azt igazolja az a sok felterjesztés és kérelem, melyet alispánunk a helyi körülmények teljes tájékozottságával, a petróleum-kérdés hatósági rendezése érdekében a felsőbb fórumokhoz intézett.

Szerettünk volna e nem kecsgettő és talán igen sötét tónusu felvilágosításon kívül valami pozitív biztatást nyerni, de ez legfeljebb abban a formájában sikerült, hogy a legelsőnek érkező petróleumszállítmányból mindenki, ha a legkisebb mennyiségben is, de kikapja majd részét.

*

Az első hó. Deczember hó 19-én az első hó jelentkezett, még pedig hatalmas, sűrű pelyhekkal. Egész nap esett s estére vastag hólepel fedte a tájat, tereket, járdát és mindent. Serényen megindult a hóseprés mindenfelé s nyomában a keserűség, a bosszankodás és elkese-redés érzete fakadt. Rendőrségünk ugyanis, mely eddig méltányolta a háboru tolytán az egész vonalon mutatkozó óriási nyomorúságot, a munkás kéz hiányát s az embereknek tulterheltségét, de meg sokszor az embereknek a helyzetből kifolyó kedélyi és lelki megpróbáltatásait is figyelembe vette, egyszerre megváltoztatta álláspontját s 20-án kora reggel razziát tartott a városban, feljegyezte mindazokat, kik a havat

**„A Gömörmezei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“
elfogad betéteket a legmagasabb kamatozás mellett.
A Magyar Általános Hitelbank részére elfogad mindennemű fizetéseket és díjmentesen továbbítja azokat.**

a járdáról nem takarították el s a rendőrkapitány kérlelhetetlen szigorral sorra bírságotlta ezeket 5—10—15 korona erejéig, úgy vélekedvén, hogy ha lisztet, petroléumot, cukrot és más efféléket nem kap a publikum, legalább seperje el a havat vagy pedig fordítson meglévő pénzéből valamit a város kasszájába, mely így könnyű szerrel jut néhány 100 koronához. A rendőrség azonban tulbuzgóságában elfeledkezett sok mindenről s legelső sorban nem gondolt az ezen intézkedés nyomában feltámadó jogos elkeseredésre, továbbá arra, hogy a közönség előtt a hatóságnak kell jó példával járni s végül, hogy mielőtt a tömeges bírságolások történtek, egyszerűen dobszó útján fel kellett volna hívni a járdák eltakarítására a lakosságot, melyet a mai nehéz napokban jóindulattal, előzőleg könnyen és kiméletesen kell kezelni, mert nem a közönség van a hatóságért, de megfordítva.

Gömör a koronázáson.

A járások és városokból a koronázásra kiküldött egyének kijelölése megtörtént s e szerint a következők vesznek Gömörből ezen nagyjelentőségű aktuson részt:

A feledi járásból: Varga Oros János Serke és Batty Aladár Harmacz.

A jolsvai járásból: Hajduk Márton Murányalja és Bene András Licze.

A garamvölgyi járásból: Kanczik Tivadar Királyhegyalja és Jagercsik Mihály Garamszécs.

A rozsnyói járásból: Garam Szenkő Mihály Sajóréde és Körösi Mihály Pelsőcz.

A putnoki járásból: Nagy Imre Zádorfala és László András Hanva.

A rimaszombati járásból: Varga János Eszterény és Kriska János Tiszolcz.

A ratkói járásból: Danis Márton Ratkó és Danis János Ratkó.

A tornaljai járásból: Ragályi Gyula Runya és Márton András Sajógömör.

Rozsnyó városból: Kis Kolos Jenő és Riedt István.

Jolsva városból: Czibur László és Mikulás János.

Nagyroczze városból: Gál Sámuel és Broczkó András.

Rimaszombat városból: Szabó József és Stolcz Zsigmond.

Dobsina városból: Wágner András és Lux Simon.

*

A koronázáson a belügyminiszterium tisztikara a katonai kordonon belül sorfalat áll, ezen sorban helyet kapott dr. Fekete Tibor belügym. segédfogalmazó, főispáni titkár is, aki díszmagyarban jelenik meg a koronázáson.

*

A gömöri s a Gömört érdeklő képviselők közül a koronázási küldöttségben a következők neveit látjuk:

A koronázási ebéden közreműködik: Putnoky Mórócz.

A koronázási ebéden való megjelenésre kiküldettek: Farkas Zoltán, báró Hámos Antal és Jaczkó Pál képviselők.

*

A koronázási menetben a tíz országzászló között viszik Bosznia zászlóját is. Ezt a zászlót most gróf Andrássy Géza viszi. A rendezőbizottság azért kérte fel Bosznia zászlójának vitelére gróf Andrássy Gézát, mert a régebbi koronázásoknál mindig az Andrássy-nemzetség egy tagja vitte Bosznia zászlóját. Gróf Andrássy Géza apja, gróf Andrássy Manó, nagyapja, gróf Andrássy Károly, ősapja, gróf Andrássy József, valamennyien szerepeltek előző koronázásoknál és mindig Bosznia zászlóját vitték lóháton. Gróf Andrássy Géza is lóháton viszi IV. Károly koronázásakor a király előtt Bosznia zászlóját.

Karácsony estéjén.

Harangszó csendül Karácsony este
A tájon csend ül: hó puha leple
Védőn takarva belepi.
Harangszó hallszik a néma léghen.
A bánat alszik az ébredésben
Ma született a Názáreti!

Ezernyi húrja a vágyó szívnek
Meggzólal újra s mind újra élnek
A tüske élet letördeli.
Bánata szárnyát bevonja lassan.
Új élet álmát színezi halkan.
Ma született a Názáreti!

Karácsony este álmoknak álma
Húll a szívekre valóra válva
S imás ajakkal feledtetí;
Hogy ébrednünk kell: s reggelre kelve
Hó húll az álmok szötte lepelre.
Ma született a Názáreti!

Vatthay Ilona.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. — Fél évre 5 korona.

Jegyzőknek, tanítóknak és községeknek

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.

Rimaszombat, 1916. deczember hó.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok

ne hiányozzanak a karácsonyi számunkból sem, s a békességnek szánt ünnepnapon hadd békétlenkedjék a tollam is, ha már az egész világ szobaáristomra ítélte a béke-képen nem szereplő anygalkát.

*

Azt beszélük, hogy a villanyvilágításunkat esetleg korlátozni fog kelleni.

— Nem baj — mondja egy maliciózus barátom — legalább nem fog égni a villany a kirkatokban, nem fogjuk látni a kifüggesztett árjegyzékeket, amelyek valószínűleg a maximális árak emésztő önvádjától pirultak el oly szép halványpiros színűre...

*

Nyáron volt... így kezdődik ez a város rendezési mese, melynek színhelye a Tompa-utca, ahová hetenként legalább kétszer el kell mennem, lévén ott a szerkesztőségi helyiségem.

Tehát nyáron volt és kidobolták, és pedig oly kivételes módon, hogy azt meg is lehetett érteni, hogy a házak előtti járdaszéleken szemtelenkedő fűveket gyomlálják ki a házak derék tulajdonosai.

A gyomlálások engedelmesen megtörténtek és csakhamar zöld fűrakások tették változatossá az utcáinkat.

Eleinte azt hittük, hogy valami fontos takarmányozási szempont gyűjtette egybe ezeket a kis rakásokat s később, mikor azok száradását is alkalmunk volt látni, valami új aszaló módszer kipróbálására gondoltunk.

November elsején azt tapasztaltuk, hogy felsöpörték jelen esemény színhelyét képező utcát és a söprés eredményével betakarták a kis domborulatokat.

Talán azért, mert tudták, hogy november után a tél jön, akkor hideg lesz és szegény fűrakások minek fázzanak meg?!

Most leesett a hó, de az összeszáradt fűrakás nem érzi ezt, az várja nyugodtan a megváltó tavaszt, amikor valószínűleg a Tompa nevet viselő gidres gödrös utca gödreinek kiplanirozására fogják ezt a szemét praeparált fűaszalványt felhasználni.

*

Ugy-e bár többen azt hiszik, hogy újra irok arról, hogy a postaépület előtt ismét csak a hóesést követő harmadik napon kezdett két végelgyengülés telé tartó bácsi járdát tisztogatni?!

Tévednek! Ezt a témát elteszem témátlanabb hétére, mert előre tudom, hogy erről bármikor irhatok, mikor hóeséshez lesz szerencsénk!

*

Máskülömben szép karácsonyt kívánok! *Glin.*

A bethlehemi csillag.

A bethlehemi csillag derengő fénye kezd világítani utainkon.

A háboru harmadik esztendejének karácsonya enyhületet hozott a meggyötört szívekbe.

Megszületett, legalább reménysége a béke Megváltójának.

Jászolban fekszik, pólyában nyugszik. De hát már mégis utjára indult.

Innét indult ki, Mária országából, Magyarországból.

Itt hangzott el először, nem Bécsországban: Legyen már béke!

És lön világosság.

A világosság pedig ez. Mink magyarok és véltünk szövetségeseink sohasem akartunk háborút. Sohasem akartunk hódítani. Mink csak védekezünk. Védekezünk ma is. Védelmi háborunkban minket le nem győzött senkisé. Ez után sem győz le senkisé. És épen győzhetetlenségünk tudatában, leverhetetlenségünk biztos érzésében nagylelkűen felajánlottuk ellenségeinknek: kezdjék meg velünk a béketárgyalásokat.

Ez az igazság. Ennek az igazságnak fénye beszűrődött minden elrejtett zugolyba. A bethlehemi csillag fényrezdülései odafonódtak az egész emberiség lelkének érzelmszállai közé. Béke kell, Béke kell! Hiába akarják már ezt a felharsanó hangot elfojtani az ellenséges államok rossz lelkiismeretű kormányai. A nagy néptömegek lelkének vulkánjaiból újra egekre tör.

A testvériesültség világmegváltó szavai hangzottak ki a mi békeajánlatunk őszinte szózatából. Ezeknek a szavaknak értelmét többé semmiféle mesterkedéssel elhomályosítani nem lehet.

Mi békét akarunk és akartunk kezdettől óta. Ezért kell a legtényesebb sikerre emelnünk az ötödik hadikölcsönt. Akik nem akarnak békét, azokat rákényszerítjük. — Ha szóval nem lehet, rákényszerítjük fegyverrel. Bukarestet nem hiába foglaltuk el. Lengyelországot nem hiába állítottuk vissza. IV. Károly királyunk, kinek fejét nemsokára övezi Szent István király koronájának glóriája, nem hiába mondta ki, hogy békét akar szerezni népeinek. A bethlehemi csillagot mi indítottuk el utjára. Nem engedjük, hogy ennek a csillagnak fénye elhomályosodjék.

Ragyogjon tovább is. Ragyogjon husvétig. Odáig meg lesz a feltámadás.

Kitartás, bizalom. Ellenségeinken győzni fog a Béke eszméje.

A bethlehemi csillag feltartóztatlanul megy a maga útján...

Sok apró lábnym

randevut adott egymásnak egy szép, havas délutánon a Hungária kapujánál.

A hó akkor friss volt, omló és a prémben öltözött, hepehupás utcákon végig halkan, gyöngén roppantak bele a kis lábnymok és gyültek, gyültek sokasodtak a randevu helyén. Mire a fehér nappal kék estébe hajlott, már el sem férték egymás mellett: összebujtak, összefonódtak, mintha ők is fáznának a kirstályos hidegben, mintha félnének a nagy emberek kegyetlen, halálos lépéseitől, vagy mintha bánkódnának a kis gazdáik hűtlenségén. Bizony a kis gazdáik faképnél hagyták őket. Sorra belibbennek a kapun, feltipegtek a lépcsőkön. Odafent játszik a zene, fényes és melegen fűtött a nagyterem. Ott valami szokatlan, izgalmas boldogság vár rájuk ezen az estén. Első lakkezipellő, első fehér keztyű, első bál, első bók, első virág: első játék a nagy emberek játékszerével. Első korty a nagy emberek mérges nektárjából: a mámorból.

Még bizonytalanok, télszegek. A fejletlen lábuk még nem tudja ritmusba önteni, amit a hegedűszó, a fény, zsongás kicsi lelkükbe plántált, a zsenge karok még félénken simulnak össze. De az arczuk rózsaszínre gyult, a szemük csillogó és fátyolos és édes szédület bontakozik a kis fejükben.

Nagyon komolyan veszik ezt a fényes játékot, nagynak tartják és szentnek. Úgy érzik, hogy belekóstoltak az életbe, az igazi életbe, a nagyok életébe, amellyel most egy közös pontot találtak. Úgy érzik, hogy egyszerre nagyot nőnek itt a bálteremben, ahol az eddig kuszán nyüzsgő illuzióknak utat mutatnak és formát adnak. És úgy érzik, hogy nagyon jó lehet igazán nagynak lenni.

... Nem, gyerekek, nem mondom meg nek-

tek, hogy elámitanak titeket. Nem mondom meg, hogy a nagyok az igazi életből menekülnek oda, amit ti életnek gondoltok és azért játszanak a fényvel, hanggal, mámorral, mert szeretnének még egyszer gyerekek lenni. Nem mondom meg, hogy tulajdonképpen addig nagy az ember, amíg irigyelni tudja a nagyokat és mikor már igazán nagy lett, akkor látja, hogy kicsi, igen kicsi.

Nem mondom meg és szeretném azt kívánni nektek, hogy ne mondja meg soha senki. Hogy sohase tudjátok meg. Hogy maradjatok mindig azok, akik most vagytok és sohase nőjtek fel egészen. Maradjon rózsaszín az arcotok, maradjon fátyolos a szemetek és az édes szédülés sohase röpödjön ki a fejetekből.

Mert jó lehet örökké gyermeknek lenni és kék ég alatt és szürke ég alatt, virágok felett és üszkők felett, hegedűszó mellett és fegyverzörgés mellett egytorma színes hittől végigkeringeni az életben. X

Előfizetőinknek, olvasóinknak és munkatársainknak a háború nehéz gondoljai között is kellemes és boldog karácsonyi ünnepeket kíván

a „GÖMÖR-KISHONT”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Személyi hírek. Hj. *Kubinyi Géza* országgyűlési képviselő, huszárszázados nevével együtt e hó 21-én szülei látogatására Rimaszombatba érkezett s rövid tartózkodás után innen Rozsnyóra távozott.

Birói vizsga. Csetneki *Gyürky István*, itteni kir. törvényszéki jegyző e héten a budapesti vizsgáló-bizottság előtt a birói vizsgát sikerrel letette.

Rendőrkapitányi kinevezés. A főispán *Tornallyay Istvánt* Rimaszombat r. tan. város tb. rendőrkapitányává nevezte ki. Az új rendőrtisztviselő állását már elfoglalta.

Uj vezető kir. ügyész. A miskolci kir. ügyészségnek vezető kir. ügyésze: *Bulyovszky Gusztáv* nyugalmába vonult s az igazságügyminiszter 1917. január 1-től kezdve *Penyigei Manczur* Lajos miskolci kir. ügyészt bízta meg az ügyészség vezetésével. Az új hivatalfőnök városunkban hosszú ideig működött az ügyészségnél s társas életünk rokonszenves, kedves tagja volt. A miskolci jogász körökben s a jogkereső közönség minden rétegében nagy megelégedést kelt a kitüntető megbízás.

Kamarai alelnök beiktatás. A miskolci kereskedelmi és iparkamara folyó hó 21-én tartott ülésén iktatta be az újonnan választott alelnököket: *Neumann Adolfit*, ki a kamarának egyik érdemes, régi tagja. Az ülésen városunkból *Grosinger Miksa* keresk. tanácsos, kamarai kultag jelent meg.

A rozsnyói társalgási egylet e hó 17-én, vasárnap tartotta közgyűlését, melyen az egylet elnökévé egyhangulag dr. *Markó János* kir. közjegyzőt választották meg. — Dr. *Markó* rimaszombati tartózkodása alatt társas életünk kedvelt tagja volt s így társadalmi emelkedését szíves örömmel üdvözljük.

Esküvő. Az újantálvölgyi származású *Gottlieb Albert* huszárönkéntes folyó hó 12-én tartotta esküvőjét Budapesten, *Weinberger Antal* leányával: *Annával*.

Dr. Karsay Jenő tiszolci illetőségű Granczai (Lengyelország) vasuti katonakórházi orvosfőnök, *Kohn Albert* jóhírű tiszolci kereskedő fia folyó hó 26-án tartja esküvőjét *Langfelder D.* bécsi cipőgyáros leányával *Elsával*.

Tanügyi kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Sztankovich Károly* dobsinai áll. polg. iskolai rendes tanítót jelenlegi állomáshelyén a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába, *Fabry Erzsébet* dobsinai áll. polg. iskolai rendes tanítónőt pedig ugyancsak jelenlegi állomáshelyén való meghagyással a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki. — *Jakowetz Ilonka* rimaszombati áll. polg. iskolai segédtanítónőt — a kar egyik kiválóan képzett és páratlan szorgalmáról ismert tagját — a miniszter jelenlegi állomáshelyén a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába rendes tanítónővé nevezte ki.

Halálozások. Jolsva város és vidéke társadalmának egyik köztisztviselőben állott mu-

kás alakja, vármegyei állatorvosi karunk egyik értékes tagja: ifj. *Szobonya József* járási és városi m. kir. állatorvos f. hó 19-ikén, munkás élete 45-ik, boldog házassága 9-ik évében Jolsván hirtelen elhunyt. Halála széles körökben kelt őszinte részvétet; özvegyén szül. *Udvardy Etelen* kívül két gyermeke: *Margit* és *Ottilka*, szülei, testvérei és rokonai gyászolják az elhunytat, kinek temetése f. hó 21-ikén nagy részvét mellett ment végbe. A vármegyei állatorvosi kar nevében *Kertész Lajos* törvényhatósági főállatorvos koszorút helyezett a ravatalra s a gyászoló család előtt a részvétet meleg szavakkal tolmácsolta. *Kuna Aurél* főszolgabíró, a jolsvai járás nevében tett díszes koszorút a ravatalra s a temetésen részt vett dr. *Szontagh Vilmos* jolsvai és *Smál József* nagyrőcei polgármester is.

Mély gyász érte a városunkba és vidékünkön köztisztviselőben álló *Baksay, Czínke, Eperjessy* családokat is e héten, amennyiben a család tisztos matronája, a régi tipikus magyar asszonyok valóságos mintaképe: özv. bányász *Eperjessy Józsefné* szül. szent-István-baksai és szüledő *Baksay Borbála* hosszas gyengélkedés után f. hó 18-ikán jóltevő és fáradhatatlan életének 84-ik évében Sárospatakon elhunyt. Halála kiterjedt, előkelő családban és széles körökben keltett őszinte, mély részvétet. Két testvérén: *Baksay Dániel* aggteleki református lelkészen és *Baksay József* kereskedelmi tanácsoson kívül gyermekei: *Eperjessy József* és *Ferencz, Czínke Istvánné* és *Hodossy Béláné*, továbbá menyei, vői, unokái, unokavői és dédunokái siratják az elhunytat, kinek hűt. tetemeit f. hó 20-ikán imponzáns részvét mellett temették el Sárospatakon.

Igazgató tanácsülés. A rimaszombati egy. prot. főgimn. igazgatótanácsa f. hó 22-én *Medveczky Sándor* elnöklele alatt ülést tartott, a melyen az igazgatói jelentések tárgyalása után elhatározta, hogy az ötödik hadikölcsönre 80000 koronát jegyez; határozott továbbá egyes tiszteletdíjak kiutalványozásáról s a tornatanítást a jövő év januárjától beállítja az intézet tantervébe, miután dr. *Bochltz Zoltán* tanár a nyári tornataníolyamon látogatásával képesítést nyert, a távollevő tornatanár helyettesítésére.

Jegyzők gyűlése. A községi- és körjegyzők országos egyesülete e héten tartotta Budapesti közgyűlést, melyen *Bodnár Zoltán* ritabányai körjegyző is részt vett és a tárgyalásokhoz figyelemreméltóan szót.

Magas kitüntetés. A m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz beosztott csanakfalvi báró *Láng Boldizsár* vezérkari alezredes — báró *Hámos Lászlóné* veje — kitünő szolgálataiért a hadidiszteményes Lipót-rend lovagkeresztjével lett díjmentesen kitüntetve.

Kitüntetések. *Krausz Rudolf*, a losonci cs. és kir. 25. gyalogezred kapitánya az ellenséggel szemben tanúsított bátor és eredményteljes magatartásáért a 3. oszt. hadiékítményes érdemkereszt, a signum laudis s más kitüntetései mellé megkapta a III. oszt. hadiékítményes vaskorona rendet is. — A katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályával lettek kitüntetve: *Bereza Izidor, Neuman Ferencz* és *Silbera Károly* 80. gyalogezredbeli tart. hadapród. Ezüst signum laudist kapták: *Seidner Márton* 25. gyalogezredbeli tart. főhadnagy, *Hauska Károly* 25. gyalogezredbeli őrnagy és *Kolberger Micsláv* 80. gyalogezredbeli tart. százados.

Signum laudissal lettek kitüntetve: *Kanka Ferencz* 80. gyalogezredbeli százados, *Linhardt János* és *Skotak Alfouz* 80-ik gyalogezredbeli hadnagyok. *Dendely József* 12, *Nemes Ernő* 18, *Kudlak Pál* 19. honvédegyezrednél beosztott 16-ik honvédegyezredbeli tart. hadnagyok.

Vályi Sándor garami utbiztos, gyalogsági százados, ki már négy ízben lett kitüntetve s a 15. tábori vadászszázalaj parancsnoka, Belgrád bevételénél tanúsított hősi magatartása elismerésül a III. oszt. hadiékítményes vaskorona-renddel lett kitüntetve.

Szabadságon. *Kandra István* cs. és kir. 25. gyalogezredbeli főhadnagy, századparancsnok e héten karácsonyi szabadságra hazajött az olasz frontról. Ugyanonnán jött haza a 66. gyalogezredben szolgálatot tevő *Kishonthy Endre* is. Dr. *Perecz Barna* 26. cs. és kir. gyalogezredbeli főorvos az orosz frontról érkezett haza szabadságra.

Jótevény adomány. Özv. *Braun Zsigmond* né kereskedelmi tanácsos, bankigazgató özvegye 300 koronát küldött a főispán kezéhez azon kérésére kapcsán, hogy azt jótevény-czélra fordítsa. A főispán ezen összeget a Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület hadiárva alapja javára adta. Az összeg ez uton nyer nyilvános és hálás köszönettel telt nyugtázást.

Zita királyné ruhája. A Zita királyné koronázási díszruháját: hófehér selyem ruhát, négy méteres színananyával, dusan himzett uszálylyal huszonöt magyar himzónő készítette. A képzelhető legnagyobb gonddal és mindent felülmúló lázas gyorsasággal készült a pompás díszruha, melynek arany himzése *Mária Terézia* királynő korából való motívumú és selymen özv. *Bazala Béláné* iparművészeti iskolai tanárnő rajzolta ki, s ugyanő vezette és állandóan felügyelt a himzónőkre, kik dicséretreméltóan végezték dolgukat. Ez a hír minket azért is érdekel, mert özv. *Bazala Béláné* a városunkban hosszú ideig vasuti raktárnokként működött s jelenleg Galgancsán állomási előjáró *Gábris Barnabásnak* kiváló tehetségű leánya, kinek férje itt évekkel ezelőtt építészeti rajzoló volt.

Köszönetnyilvánítás. Szent-Ivány József bejei földbirtokos, mint a jövedelemadó felosztóbizottság tagja 145 korona 68 fillér napidíj és utazási költségét a főispán rendelkezésére bocsátotta azon kérésére kapcsán, hogy az hadi jótevény-czélra fordíttassék. A főispán ezen összeget a Gömörvármegyei Fehérkereszt egyesület nyomorék gyermekek otthonában létesített hadiárva-alap javára adományozta, ezen összeg átvételét hálás köszönettel nyugtázza az egyesület elnöksége.

Növendékek hangversenye. *Kolbay Sárika* zenetanárnő növendékeinek január 4-iki jótevény hangversenyére a programm már össze van állítva s azt jövő számunkban közöljük.

Az V. hadikölcsön eredménye.

Lapzártakor még folyik a főispáni hivatalban a hadikölcsön jegyzések eredményeit feltüntető jelentések feldolgozása, de annyi már megállapítható, hogy siker tekintetében meg fogja közelíteni a negyedik hadikölcsönt, mely 15 millióval zárult. A délig beérkezett jelentések szerint közel 12 millió kor. az eredmény. — Az egyes pénzüzetek jegyzési eredményei ezek: Gömörvármegyei Nép- és Iparbank 2800000 kor., Rimaszombati Takarékpénztár 1800000 kor., Putnoki Takarékpénztár 1694000 kor., Rozsnyó Takarékpénztár 1500000 kor., Tornaljai Takarékpénztár 1130000 kor., Tornaljai Bank 595550 kor., Jolsvai Takarékpénztár 220800 kor., Gömöri Takarékpénztár Rozsnyó 250000 korona.

A nőegylet karácsonya. Rimaszombat és vidéke jótevény nőegyesülete szokásos karácsonyi ünnepélyét f. hó 22-én tartotta meg a rimatamásfalai háztartási otthon termében. Az izlésesen díszített karácsonyi körül az árvák és elhagyatottak sóvárgó szemekkel állottak sorba s tekintetükkel hasztalanul keresték az egylet jóságos, nemesszívű elnöknőjét *Samarjay Jánosnét*, ki a szeretet ünnepén való megjelenésben férje betegsége miatt akadályozva volt. Özv. dr. *Marikovszky Istvánné* igazgató s *Molnár Józsefné* és *Máriássy Lászlóné* alelnökök, továbbá dr. *Wallentyi Dezső* titkár helyettesítették őt s szívélyesen üdvözlötték a Fehérkereszt egylet képviselőjében megjelent *Lukács Gézné* elnököt és dr. *Baksay Dezsőnét* alelnököt. — A *Köpfler Károly* által adományozott szép karácsonyi alatt élelmiszerek voltak s kalácsot, pénzt és gyümölcsöt kaptak az ünneplők, kiket az áldozatkész elnök-nő már előbb cipővel látott el karácsonyi ajándékképpen. — Az ünnepély egyházi alkalmi énekkel kezdődött, mely után *Kosteczky József* róm. kath. kápián lendületes, szép beszédet mondott, kiemelve az ünnep jelentőségét s istentélelemre és hálára buzdítva a leányokat. — A szép beszéd mély benyomást tett. *Bácsér Mária* szavalt ezután s *Tinelli Mária* mondott megható köszönő beszédet, mely hálával emlékezve meg a rajongásig szeretett elnöknőről és jóságos férjéről s az intézmény vezetőségének nemesszívű gondoskodásáról és áldozatkészségéről. Végül *Kiss Ilona* szavalt alkalmi költeményt s a Hymnusz eléneklésével s az ajándékok kiosztásával a lélekemelő ünnepély véget ért.

A Garam halála. A Garamvölgyéről a következő sorokat vettük: „*Szilárdy* Béla nagybirtokost abból az alkalomból, hogy a vármegye köz. biz. tagjává választották, melegen üdvözöljük; mert midőn inséges népünk mástól nem tudott gabonátélet vásárolni vagy a mit vásárolt, az is gazos termény volt; akkor az ő jószívűsége folytán, tőle igen szép rostált gabonát vásárolt népünk és maximális áron.”

Jótekonyság. *Braun* Zsigmondné urnó férje elhunyt alkalmából és megemlékezéséül a rimaszombati izr. nőegyletnek szegényei között leendő kiosztására 300 koronát adományozott. A nemeslelkű adományért ezuton is a legnagyobb köszönetét és háláját nyilvánítja az elnökség.

Munkásbiztosító választott bíróság. A helybeli munkásbiztosítási választott bíróság elnöke: *Cseh* István kir. táblai bíró most tette közzé azon orvosok névjegyzékét, kik a bíróság által 1917-ben igénybe vehetők. Ezek névsora: dr. *Bleier* Leo körorvos, dr. *Lichtschein* Adolf kir. tan. vasuti orvosi tanácsadó, dr. *Lusztig* Sándor gyakorló orvos, dr. *Meskó* Miklós vármegyei tiszti főorvos és dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos.

Főpásztori körlevél. Megjelent Sipeki *Balás* Lajos roznói püspök f. évi XXI. sz. főpásztori körlevele. Ebben a magyar körlevélben a főpásztor IV. Károly királyunknak apostoli királlyá koronázását hirdeti szép és lelkes szavakkal. Elrendeli, hogy koronázás napján, deczember 30-án a közhivatalok előzetes meghívása után és a főhatósága alá tartozó tápintézetek összes ifjuságának és testületének részvételével ünnepélyes misét és Te Deumot tartsanak. Ebből az alkalomból magyarázó szent beszédet kell mondani, valamint külön imádságot rendel az apostoli királyért és a királynéért.

Egyházi körlevél. *Geduly* Henrik ág. evang. püspök folyó hó 17-én a tiszai evang. egyházkerület espereseihez és iskolaigazgatóihoz körlevelet intézett, melyben I. Ferencz József elhunyt királyunk emlékét méltatja s az új király IV. Károly trónralépte és megkoronázása alkalmából elrendeli, hogy folyó hó 30-án, szombaton d. e. 9—10—11 órákor a harangok egy-egy negyed órán át szóljanak, a nemzeti lobogó a tornyokon, templomokon, iskolákon kitzessék s d. e. 10 órákor a hatóságok meghívásával ünnepi istentisztelet tartassék s az ez alkalommal elmondott ima deczember 31-én és újév napján megismételtesék; e napon iskolaszünet tartandó mindenütt.

Szinészet Nyustyán. *Farkas* Mihály ismert színigaztó teljesen újra szervezett, jó társulattal f. hó 19-én kezdte meg színivadóját Nyustyán a közönség nagy érdeklődése mellett. Bemutató előadasként Molnár Ferencz színművét a „Farsang”-ot adták, úgy halljuk, hogy január 10-ike táján készül a társulat városunkba.

Harangok elszállítása. A helybeli róm. kath. templom tornyából a hadi czélokra felajánlott két harangot folyó hó 22-én délben katonák segítségével hozták le s ládába csomagolva mindjárt el is szállították. A tornyban a legnagyobb harang — mely egyike a legszebb hangu harangoknak — még megmaradt.

A rimaszombati ref. templomban folyó hó 22-én délután kezdték meg a felajánlott harangok leszedését.

A hadi czélokra felajánlott harangokat Nyustyán folyó hó 16-án szerelték le a kiküldött katonai bizottság emberei. Ugy a róm. kath. mint az ág. hitv. ev. egyház két-két kisebb harangját adta a hadi czélokra. Mindkét egyház hívei meghatottan búcsúztak a sok fájdalmat, örömet konganató harangoktól s virággal halmozták el elszállításuk alkalmával.

108 éves halott. *Ország* Zsuzsanna 108 éves korában Vácson meghalt. — E nő Rimaróhón született 1808-ban s évtizedekkel ezelőtt Nagyrőczéről került Vácra. Leány maradt holtá napjáig s a háboru végét szerette volna megérni. Folyó hó 12-én a városi kórházban megérezte, hogy másnap már nem lesz az élők sorában s jóslata csakugyan bekövetkezett s a róm. kath. szertartás szerint nagy részvét mellett temették el.

Halálos elgázolás. Osgyánban folyó hó 22-én délután *Ratkó* András pályamunkást a vonat elgázolta s szörnyet halt. A vizsgálat megindult.

Megváltoztatott ítélet. *Betler* Géza feledi járásbírói irnokot, ki folyó év augusztus hó 7-én Gömörpétertalan *Pelle* Istvánt gondatlanságból hasba lötte úgy, hogy az csakhamar meghalt, a rimaszombati esküdtbírószék felmentette a vád- és következményei alól. A kir. ügyészség fellebbezése folytán folyó hó 19-én foglalkozott a Curia az ügygyel s az ítéletet feloldva, emberölés vétsége czimén *Betler* jogerősen 6 hónapi fogházra ítélte. A tárgyaláson a Kuria vádtanácsa előtt a védői tisztet dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd látta el, ki nagy készültséggel és jogi tudással csoportosította a vádlott előnyére szolgáló érveket.

Jótekonyság. Folyó hó 23-án délután osztotta ki a helybeli kath. Olvasó egylet néhai dr. *Kalocsai* Béla és *Rajner* Anna alapítványainak kamatait, mintegy 160 koronát a város harmincz elaggott szegényei között a fenkölt gondolkozási hagyományozók intencziója szerint. A kiosztás előtt *Váry* János egyleti elnök szólt néhány meleg szót és ismertette az egybegyűltekké az alapítványtevés történetét. Utánna *Kosteczki* József róm. kath. káplán tartott beszédet a szeretetről és a szeretet ünnepéről. Hitet és vigasztalást nyújtó szavait hálással figyelték a végzet öreg mostohái és lelkükben áldással a nemes hagyományozók emléke iránt osztották szét. — Az évről-évre megújuló nemes cselekedetnek figyelemre való tulajdona, hogy a jótekonyságot valláskülömbőség nélkül gyakorolja, mi minden elfogultságot kizár és az Olvasó egylet magas színvonaláról tanusodik. A jótekonyság csak áldást fakaszthat!

Üdvözetek. Két harcztéri lapot kaptunk e héten, melyek közül az egyikben boldog békét hozó újévet kíván *Stella* C. Cordis, a mi kedves munkatársunk, a másikon pedig, a román frontról küldenek karácsonyi üdvözetet a 39. honvédtábori taraczkos ezredben szolgáló győztes gömöri fiúk, kik ez uton tudatják, hogy jól vannak. És pedig: *Benedikty* János szakaszvezető (Csetnek), *Kluka* Lajos főtüzer (Forgácsfala) *Stitniczky* István, *Dovala* András főtüzerék (Nyustya) *Rentka* Géza, *Brant* János (Rimaszombat).

Temetkező egylet gyűlése. A rimaszombati Polgári Olvasókör védnöksége alatt álló temetkezői egylet folyó hó 17-én id. *Rábely* Miklós elnöklésével választmányi ülést tartott, melyen az elnök a megjelentek üdvözlése és az ülés megnyitása után kegyelettel emlékezett meg arról a nagy veszteségről, mely hazánkat alkotmányosan uralkodó koronás királya: I. Ferencz Józsefnek november 21-én bekövetkezett elhunytával érte. Indítványára elhatározták, hogy az országos gyászról az egyesület is kiveszi részét s elhunyt uralkodónk emlékét jegyzőkönyvbe iktatva, mélyen érzett fájdalomnak kifejezést ad. A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, az hitelesített. Új tagok vétettek fel ezután s határozatilag kimondatott, hogy a hátralékosok újévig kötelezettek a hátralékok befizetésére, ellenkező esetben töröltetni fognak a tagok névsorából. Számvizsgálókul kiküldettek az elnökön, alelnökön és jegyzőn kívül *Rónay* Gyula és *Szabó* József. Végül elnök bejelentette, hogy az V-ik hadikölcsönre 5 $\frac{1}{2}$ % os kötvényt 4000 korona értékben jegyzett az egyesület. Indítvány nem tétetvén, elnök berekesztette az ülést azzal, hogy — miután ez évben több ülés nem lesz, boldog ünnepeket és boldog újévet kíván a tagoknak azon meleg óhajattal, hogy az újév hozza meg a várva várt békét.

Vizbefult asszony. *Gombkötő* István helybeli polgár 64 éves felesége folyó hó 18-án délben a Széchenyi-kerten tul levő Rimapartra ment rözsét szedni s mikor egy galyért a víz fölé hajolt, megszédült, beesett a vízbe és belefult a Rimába. Hulláját a kerteknél fogták ki, s folyó hó 20-án délután temették el.

Eladásra kerülő diszfák. A helyben állomásozó 80-ik gyalogezred parancsnoksága nemes buzgalommal dolgozik azon, hogy a rimaszombati temetőben tekvő hősök nyugóhelyét minél méltóságosabbá tegye. E czélból nagyobb mennyiségű diszfákat szerzett be, melyek közül a város polgármesterének intenczióinak megfelelően csak a kisebb növésűeket ültetik ott ki s a magasabb növésű fák — mintegy 120 darab — eladásra fog kerülni. — A befolyó ár a katonasírok gondozási alapját illeti majd.

A nyomorék gyermekek karácsonya. Folyó hó 21-én délután 5 órákor volt a Fehérkereszt-egylet nyomorék otthonának szokásos karácsonyfaünnepélye, melyen az intézmény iránt érdeklődő hölgyek és urak közül többen megjelentek s ott volt: *Kubinyi* Géza főispán és *Lukács* Gézáné elnökök vezetésével a tisztviselők teljes számban. — A terem közepén hatalmas karácsonyfa állott teleaggatva édességekkel s alatta és körülötte játékok és enivalók voltak elhelyezve. A díszítés, melyet az érdemes elnök az ő lelkes kis gárdájával: *Lengyel* Ivánné és dr. *Baksay* Dezsőné alelnökökkel és *Lukács* Margitkával, továbbá *Gál* István titkárral végzett, izléses, csinos volt. A gyermekeket a teremben sorakoztatta *Balogh* Imréné Lenner Ilonka tanítónő, s az ünnepélyt a gyermekek szép éneke nyitotta meg, melyre dr. *Cservenka* Béla róm. kath. hittanár nagy buzgósággal tanította őket. Majd egymásután jöttek szavalatok, szép beszédek, melyekre az intézet fáradhatlan, buzgó tanítónője oktatta a gyermekeket. Különösen szép és valóban megható volt az a beszéd, melyben egy kis leány *Kubinyi* Géza főispán elnököt üdvözölte és a gyermekek háláját, mély köszönetét tolmácsolta szíves jószágáért és nemes szívűségeért. Az ünnepi beszédet *Iván* József ref. segédlelkész mondta, általános figyelem között méltatva a nap jelentőségét s a gyermekek értelmi képességének megfelelő modorban felhívta őket a vallásosságra s a halálra azokkal szemben, kik jószágos, nemes szívvel és áldozatkészséggel e napot kedvessé igyekeztek tenni. *Kubinyi* Géza főispán elnök meleg szavakkal köszöntö meg a gyermekeknek kedves figyelmüket, az érdemet áthárította elnöktársára: *Lukács* Gézáné öméltségára, ki a nyomorék gyermekek ügyét páratlan gondossággal és szeretettel viseli szíven. Elismeréssel szólt az intézet tanítónőjének buzgó működéséről s az intézmény és a közönség hálás köszönetét tolmácsolta szép szavakkal dr. *Cservenka* Béla és *Iván* József lelkészekkel szemben. A megható szép ünnepély végén a Himnuszt énekeltek a gyermekek s aztán az ajándékokat osztották ki.

Jótekonyság. *Bratzko* József rimaszombati cipész iparos a Vöröskereszt czéljaira 4 korona 50 fillért juttatott szerkesztőségünkhöz, melyet hálás köszönettel nyugtázunk.

Próbabál. *Dobránszky* János helybeli jóhírű okl. táncztanító folyó hó 20-ikán tartotta kezdő és haladó növendékeivel szokásos vizsgaszerű próba bálját. — A tanfolyamon részt vett növendékek szülei és hozzátartozói s az érdeklődők szép számmal jelentek meg a próbabálon s mindvégig kellemesen töltötték az estét, mert alkalmuk nyílt gyönyörködni a növendékek szép haladásában és ügyes, tetszetős tánczában. A szülők teljes elismerésüket fejezték ki a növendékek tanításában sokat fáradozó tánczmester előtt.

Az Apolló-mozi karácsonyi programja változatos és sokat ígérő. Csak a sláger képekről szólhatunk s a mulattató kíséző műsor ismertetését mellőznünk kell. De a slágerek után ítélve is megállapíthatjuk, hogy az új vezetés minden tekintetben elsőrendűt igyekszik nyújtani. Ma, vasárnap két 3 felvonásos dráma is van műsoron. Az egyik „A fekete Brigitta” valódi nordisk dráma, egy züllött leány kálváriájának bemutatója, a másik a szép *Ellen* Aggerhalmmal a főszerepben „Az üstökös” szintén a Nordisk gyár terméke s egy csillagász tragédiáját viszi vászonra. Karácsony első napján „A halál jegyese” című 3 felvonásos bűntügyi történet kerül elénk, mely a fiatalos könnyelműség világából való s melyben a szerelem rugója viszi a főszerepet. Karácsony másodnapján „Madame X” című nagyhatású dráma van műsoron. A mozi új tulajdonosa a napokban Budapesten járván, több elsőrendű sláger képet kötött le Rimaszombat számára. Így e hó 31-én bemutatásra kerül „A csontkéz” című dráma, január elsején pedig a király temetésének II. része. A leköltött filmek között szerepel *Homunkulus* is és több *Psylander* újdonság. A tulajdonos ez uton is kéri a közönséget, hogy a régi tulajdonos által kiadott kedvezményes áru béreltszelvényeket vagy a mozi pénztáránál vagy a *Miskolczy* féle czukrászdában lebélyegeztetni sziveskedjenek, mert csak a lebélyezett szelvények érvényesek.

Gyászmise. E hó 22-én, pénteken d. e. 9 órakor gyászmise volt a rimaszombati róm. kath. templomban néh. dr. Löcherer Tamás lelkiüdvéért, melyen az elhunyt családján kívül tisztelői is megjelentek. A gyászmisét Széman Endre prelátnak plebános celebrálta.

Az erdélyi menekültek visszautazása Gömörből. Folyó hó 14-én déli egy órakor külön vonaton indultak Putnokról a vármegye területén lévő erdélyi menekültek, akiknek társadalmi uton eszközözendő három napi ellátásával, egy napig Putnokon, két napra az uton, Molitórisz Zoltán járási főszolgabíró bizott meg. Legalább kétszáz menekült érkezését helyezték kilátásba, de egy jó részük a honvágy miatt más vonaton már előbb elutazott. Nevezett főszolgabíró felkérésére a helyi társadalom vezetői gyűjtést indítottak, amelynek oly meglepő eredménye volt, hogy a magyar vendégszeretethez, a testvéri együttérzésnek és áldozatkészségnek egyik legszebb bizonyítékát szolgáltatják. Lelkészeik és jegyzőik kéro szavára nemcsak a járás, de még a szomszéd községek is annyi élelmiszert hoztak össze, hogy utóbb egyeseket az adakozásban már mérsékelni kellett. Nem azért adták, mintha nagyon bővelkednének, hanem igazi, magyaros, jó szívének sugallatára sokat szenvedett testvéreikkel utolsó fateljüket is megakarták felezni. — Bőséges ellátásukat Putnok, Abafala, Malé, Kelemér, Zádorfala, Szuható és Sajószentkirály hazafias és áldozatkész lakosai szolgáltatták. Az ételek elkészítésében, az utraváló felosztásában és adagolásában igazi, lelkes honleányokhoz méltón Baróthiné Stegmüller Mária, az intézet országos hírű igazgatónőjével élükön, helybeli urhölgyek segédkezése mellett, a putnoki magy. királyi állami háztartási iskola tanítónői és növendékei valóban általános elismerésre érdemes munkát végeztek aszal, hogy az egybehalmozott élelmiszert, három napi szorgos munkával rendezték, felosztották és elcsomagolták. — Amilyen elismerés, hála és köszönet illeti a jószívű adakozókat, ugyanilyennel tartozunk az előbb említett honleányoknak is, mert szíveségükkel menekült testvéreinknek mindnyájan szép emléket adtak, vármegyénk jó hírét pedig ezzel a ténnyel is gyarapították. — Amennyiben különvonatjuk 14-én nem indulhatott, bizonytalan ideig továbbra is társadalmi uton láttatnak el.

A cserkész csapat őszi működése. A rimaszombati cserkészörsem csapatnak 1916. május 7-iki felavatásával megkezdett átszervezését október és november hónapokban befejeztük. Ez ősszel a cserkészeket két csapatba osztottuk, melyek Wallentinyi Dezső (jelenleg szabadságon) és Szontagh Pál segédtestvezetése alatt állanak. — Mindkét csapat felett a felügyeletet Horváth Zoltán főgimn. tanár, csapatparancsnok gyakorolja. A cserkészfűk kiképzése az „Országos Cserkészörsem Szövetség” szabályzata által előirt mederben folyik. — Az iskolaev kezdetén belépett újonczjelöltek, miután 6 hetes próbaidő alatt a cserkészlet céljait megértették, folyó hó 9-ikén délután nyilvános házi ünnepélyen fogadalmat tettek (számszerint 11-en) s ez által az Országos Cserkészörsem Szövetség igazolt cserkészei sorába léptek. Az iskolai évnek elmúlt két hónapjában a cserkész csapat a következő közhasznú munkákat végezte és végzi részben még most is: 24 kilogramm vadgesztenyét gyűjtöttek jótékonycélra. Egyes osztagunk önkéntes vállalkozás folytán a következő gyűjtéseket végezték: Az erdélyi menekültek részére kereken 300 darab használható ruhadarabot (kabát, nadrág, czipő, télikabát stb.) gyűjtöttek; a katonák karácsonyára 223 kor. 90 fillért gyűjtöttünk. A csapat önként elvállalta a Magyarországi Kárpát Egyesület menedékkonyhájának elkészítését. November hó folyamán ezt helyben megvalósítottuk s deczember 1-én befejeztük munkánkat: felállítva a konyhát Felsőpokorágy község erdejében, a „pokorágyi forrás” mellett. A főgimnázium férfi szolgaszemélyzete bevonulván, az épületet a cserkész csapat látja el tüzelőtával. A városi koresolyázó egyesület jégpályáját csaknem kizárólag a csapat önként vállalkozott tagjai gondozzák. Ilyen keretek között munkálkodik a csapat, hogy a cserkészlet nagy és nemes célját elérje s becsületos, munkás, jó polgárokat neveljen a hazának.

Szent Karácsony-est. A Vöröskereszt Egyesület Rimaszombati Városi Választmánya folyó hó 24-én délután 4 órakor tartja meg kórházában az ápolás alatt lévő katonák Szent Karácsony-esti ünnepségét.

Lukács Gézáné nyugtázása. Özv. Hámos Aladárné szül. báró Vay Mariskától új évi üdvözlét megváltásul a vak katonáknak 10 koronát, Lucsánszky Istvánné a vak és rokkant katonáknak 20 koronát. Gede Istvánné a Vörös Keresztben lévő katonák karácsonyára 20 koronát, Broczko József Vörös-Kereszt részére 4 k. 50 fillért küldött, melyet hálásan nyugtáz.

Jótékonyág Rimakokován. A rimakokovai „Vörös Kereszt-Egylet” nőtagjai, Hello Jánosné elnöknő vezetése mellett a községben gyűjtést eszközöltek, melynek meglepő eredménye lett, amennyiben a gyűjtött tárgyakból e hó 20-án 62 iskolás gyermeket láttak el meleg ruhával, lábbelivel, írószerekkel és élelmi cikkekkel. Az élelmi szerből jutott számos szegény asszonynak is. A jó, nemes tett külön dícséretre nem szorul.

A nyomorék gyermekek karácsonyfájára adakoztak. Özv. Ragályi Gyuláné 20, Kubinyi Bertalanné 4, Fodor Jenőné 5, Máthé Jenőné 5, Bornemisza László 10, Lukács Gézáné 10, dr. Krausz Gyuláné 2, Miskolczy Lajos két nagy doboz cukorka, Tóth Mihályné 2, dr. Csernay Dánielné 5, Komáromy Istvánné 2, Kertész Lajosné egy nagy hintalovat és 2, Heksch Bertáné egy csomag gyertyát és 30 darabka szappant, Derekas Jánosné 3, Pongó Mihályné dió, ingek és 2, Holländer Lajosné 2, dr. Lichtsein Adolf 10, Wuffka Ernőné 6, Egy anya 5, Molnár Józsefné 4, dr. Kármán Aladár 5, dr. Kovács Lászlóné 3, Fekete Pálné játékok és 2, Gede Istvánné 10, Plauka Julia ruha és 1, Császár Pál 30, özv. Ragályi Gézáné 1000 drb sütemény és 140 zsemlye, dr. Löcherer Tamásné 800 darab salonzukrot készített a fára, Gál István 4 darab meséskönyv, Marton Jánosné és Lukács Margit karácsonyfa díszek, Szoyka Pálné 12 babát és egy nagy doboz játékszer, dr. Mészáros Istvánné 2, Váry Jánosné 2, Fábry Zoltánné játékszer és czipő, Kern Adolfné 2, dr. Weinberger Rezsóné 3, dr. Ráróssy Gyuláné 2, Grosinger Miksa és neje 5, Kerekes Dezsóné 2, özv. Csider Antalné 2, özv. dr. Marikovszky Istvánné 2, Kun Aladárné 2, Bérczy Elekné 2, Baksay József 5, Baksay István 5, Szabó Elemérné játékok és 3. Multkori közleményben tévedésből két hiba történt: Radvánszky Györgyné nem 10 hanem 20 koronát és dr. Istitóris Endréné nem 2, hanem 5 koronát adott. A midőn ezen nagylelkű adományokat hálásan köszönjük, nem mulasztjuk el, hogy az egyesület kedves jó doktorának dr. Lichtschein Adolfnak ez uton is ne tolmácsoljuk hálánkat azért az önzetlen és fáradságos orvosi működésért, melyben kis nyorékjaink általa részesülnek az Elnökség.

Adományok. Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőegyesületének karácsonyfájára a következő nagylelkű adományokat vettük ujabban: Kubinyi Bertalanné Várgede 4 k, Fodor Jenőné 5 k, Mészáros Kálmánné 2 k, Grosinger Miksa és neje 5 k, Stech Kálmánné 5 k, dr. Krausz Gyuláné 2 k, Győry Erzsébet 2 k, Terray Istvánné 2 k, Bernáth Gyuláné 2 k, dr. Baksay Dezsóné 2 k, dr. Mészáros Istvánné 2 k, Hámos Aladárné 6 k, Komáromy Istvánné Nándorvölgy 2 k, Dapsy Józsefné 2 k, dr. Weinberger Rezsóné 2 k, dr. Ráróssy Gyuláné 2 k, Mária Lászlóné 2 k, Tóth Mihályné 2 k, Csider Antalné 2 k, dr. Marikovszky Istvánné 2 k, Heksch Bertalanné két doboz gyertya, karácsonyfadíszek, 50 drb papírzsák. Knöpfler Károly Rimakokova egy nagy karácsonyfa. Rimaszombati Konzervgyár 18 k. engedmény a vásárolt árukból, dr. Söldos Béláné 5 k, Máthé Jenőné 5 k, Lengyel Györgyné 2 k, Okolicsányi Jánosné 2 k, Holländer Lajosné 2 k, dr. Csernay Dánielné 5 k, Lukács Gézáné 6 k, dr. Baier Leoné 3 k, dr. Kovács Lászlóné 3 k, dr. Kármán Aladár 5 k, Gede Istvánné 10 k, Ragályi Gézáné 10 k, Molnár Józsefné 6 k, Bérczy Elekné 2 korona. Zseltvay Jánosné Ágostonlak ruhanemű. Déri Elekné Vereskő ruhanemű. Kern Adolfiné 2 k, dr. Lusztig Sándor 2 korona.

Fogadják leghálásabb, forró köszönetünket. Az elnökség.

Jótékonyág. A Vöröskereszt-egyesület céljaira vettük és hálás köszönettel nyugtazzuk a következő szives adományokat:

Pénzbeliek: A sebesült és beteg katonák karácsonyfájára: Kubinyi Bertalanné Várgede 4 k, özv. Mészáros Kálmánné 2 k, Lengyel Ivánné 2 k, dr. Istitóris Endréné 10 k, Birnstingel Auréliné Nyustya 10 k, dr. Weinberger Rezsóné 2 k, Stech Kálmánné 5 k, Lendvai Pál Pusztaszabadka 30 k, Lengyel Györgyné 2 k, Okolicsányi Jánosné 2 k, Forster Imre Békés 20 k, Bódi Zsuzsanna Guszona 2 k, Szontagh Lászlóné Garamszécs 20 kor. Gede Istvánné 20 kor. Dienes Józsefné 10 kor.

Névnappmegváltásul: Samarjay János 20 korona.

Természetben: Czéner Pálné egy doboz cukorka. Bencze Mihályné Klenócz 6 drb tojás 1/4 l. mák. Pöcher Gyula százados egy kis zsák lencse. Rozsko Jánosné Klenócz 1 kg. vaj, 1 kg. turó, 4 drb tojás. Hámos Aladárné 61 drb szórakoztató füzet. Pitta Lipótné 5 drb szépirodalmi könyv. Szabó Micza és Elly Várgede 14 drb kalács, egy doboz aranyozott dió.

Az elnökség.

Közgazdaság.

Hírek a gömöri közelemezés világából.

Értekezlet a rekvirálás ügyében.

Az új rekvirálás intézésének gyakorlati végrehajtása ügyében értekezlet volt pénteken, e hó 22-én d. e. a vármegyeháza kistermében Lukács Géza alispán elnökielte alatt, melyen Kubinyi Géza főispán és Rákóczy István élelmezési megbizott is résztvett, a melyen megjelentek a városok polgármesterei s a gyengélkedő garami főszolgabíró kivételével a többi járási főszolgabírók és a H. T. bizományosai.

Rekvirálják a városok cukorkontingensét. A befejezett és más helyünkön ismertett élelmiszerösszeírással kapcsolatban az alispáni hivatal átrevidálta a városok cukorkontingensét és a januári cukorkontingens megállapítása már ezen adatok alapján fog történni s valószínűleg sok helyen redukálódni fog az eddigi havi mennyiség.

A szállítási nehézségek erősen éreztetik a gömöri közelemezés tekintetében is hatásukat. Sok fontos élelmiszer van kiutalva a vármegye részére s a vasut szállítási zárlata folytán nem tudunk hozzá jutni. Az alispán a kereskedelmi miniszter intézkedését kérte ezen ügyben.

A malmok kihágásai. Említettük a mult számunkban, hogy a haditermény r. társ. felülvizsgálta a gömöri malmokat és sok helyütt szabálytalanságot talált. Ugy értesülünk, hogy ezen szabálytalanságok miatt 45 gömöri malomtulajdonos került kihágási eljárás alá.

Nincs érdekesebb téma ma a közelemezésnél. A „Gömör-Kishont” igyekszik ezen aktuális témát gömöri szempontokból megvilágítani és friss, eredeti híreket adni.

Karácsony és ujév előtti vasárnap munkaszünet. A hadi állapot folytán érezhető nyomasztó gazdasági helyzet s az üzleti pangás enyhítése érdekében kivételesen megengedte a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, hogy a f. évi deczember hó 24-re és 31-re eső vasárnapokon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás a magyar szent korona országainak egész területén esti hat óráig végezhető legyen.

A Kőburg-vasművek gyáralapítása. Egyik fővárosi lapban olvassuk, hogy a Kőburg hercegi vasművek r. t., a mely a hazai vasiparunk egyik domináló vállalata s a mely bennünket is közlel érdekel, új gyár alapítását tervezi.

Nem lesz sertésvásár Rimakokován. Rimakokova község azt kérte a kereskedelmi minisztertől, hogy engedje meg hetivásárjainak sertéstelhajtással való kibővítését. A miniszter ezen kérelmet elutasította.

A járási erdőőrök segélye. A közgazdasági bizottság gazdasági albizottsága határozata folytán az alispán a napokban kiutalta a járási erdőőrök 1917. évi háborus segélyét.

Van-e helye a porlás és koptatás felszámításának? „Az Ujság” egyik e heti számában ezt olvassuk:

„Az őrlési díj Rozsnyón. A rozsnyói polgármester új rendeletben szabályozta a vám-őrlés díját. Darálásért, zuzásért 8%-os vám, míg vámőrlésért 10% lett megállapítva. Elporlásra és koptatásra külön levonásnak helye nincsen. Figyelmeztetjük a malomtulajdonosokat, hogy e rendeletet haladéktalanul fellebbezzék meg, mert Kürthy bárónak a legutóbb tartott országos molnárgyűlés alkalmával tett nyilatkozata szerint a porlás és koptatás figyelembe veendő.”

A rozsnyói polgármester ezen intézkedése, melyet az „Az Ujság” közgazdasága haladéktalanul megfellebbezendőnek tart, mint illetékes helyről értesültünk, teljesen helyes, mert a kereskedelemügyi miniszter rendeletileg mondotta ki azt, hogy a porlás és koptatásra a vámőrlésnél külön levonásnak helye nincs. Egyszóval mi az „Az Ujság”-gal szemben azt tanácsoljuk a felebbezni készülő molnároknak, hogy kár a bélyegért!

Eredménytelen faárverés. Pelsőcz nagyközség „Nagyhegy” nevű erdejében kitermelendő mintegy 10000 ürméter vegyes és legnagyobb részt bükk, gyertyán és tölgyfából, valamint 350 tömörköbméter tölgyfából álló fakészletre vonatkozólag e hó 14-én volt nyilvános árverés Pelsőczön, mely azonban eredménytelen maradt. A famennyiségre újabb árverés lesz és pedig értesülésünk szerint január hó 11-én.

Szerkesztői üzenet.

V. J. Nyustya. Sajnos, magánlevelet nem írhatunk, de itt köszönjük meg szíves tudósítását, azt s chez hasonlókat máskor is köszönettel fogadjuk. Nem emlékszünk rá, hogy már irt volna nekünk, mert akkor bizonyára r. fieltünk volna soraira. Lehet, hogy eltévedett levele.

1917. január 1-től érvényes új orvosi díjszabás:

A magángyakorlatot folytató orvosok díjszabása a Rimaszombatban folyó évi november hó 3-án tartott közgyűlés határozata folytán 1917. január hó 1-étől kezdve — a változott viszonyokra való tekintettel — emeltetik s a felekkel szemben felszámítandó legkisebb díjtételek tekintetében ezen időtől kezdve a következők lesznek irányadók:

1. Rendelés az orvosnál nappal 3 kor., éjjel 6 korona.
2. Beteglátogatás nappal 4 kor., éjjel 8 korona.
3. Orvosi tanácskozás (consilium) nappal 10 korona, éjjel 20 korona.

Az orvosi tanácskozáson résztvevő háziorvost féldíj illeti meg s a tanácskozás díja azonnal fizetendő.

Az éjjeli működés ideje este 8 órától reggel 6 óráig tart. — Hosszabb tartamu orvosi gyógykezelés esetén a díjazásnak a viszonyok mérlegelése mellett megegyezés szerint méltányos mérséklése meg van engedve.

4. A házi orvos legkisebb évi díja 1917. január 1-től 100 korona. Külön díjazandók: orvosi bizonyítványok, műtétek, szüléseknél való jelenlétek, valamint hosszabb időt és nagyobb fáradságot igénylő különleges orvosi ténykedések. — Aki 1917. január hó 1-től kezdve háziorvos-tartani nem kíván, az orvosát esetről-esetre az előbbi pont tozatokban foglaltak szerint díjazza.

5. Magánvállalatokkal és uradalmakkal szerződéses viszonyban lévő orvosok 1917. január hó 1-től kezdve évi díjazásuknak 50%-ra való felemelését igényelhetik.

Rimaszombat, 1916. november hó 25-én.

Dr. Kármán Aladár s. k., Dr. Meskó Miklós s. k.,
alelnök. elnök.

HUDE CZ ISTVÁN

3-10

KÁLYHÁS.

Lakik: Rimaszombat, Rákóczi-ut 24.

Ujságpapíros

(csomagoláshoz) kereskedők, mézárások, hentesek részére jutányos áron kapható e lap kiadóhivatalában.

Szénát veszek

tiztől ötven waggonig a helyszinén vagy vasut-hoz szállítva, azonnali szállításra. — Közvetítők díjjaztatnak. Nagy kenyérgyár Hunyadi-utca 62. szám Miskolcz. 1-3

A Gömörmegyei Takarékp. és Hitelbank

Részvénytársaság

1917. évi január hó 1-től

az állandó betétek kamatlábát 4 $\frac{1}{2}$ %-ra
az ideiglenes betétek kamatlábát 3 $\frac{1}{2}$ %-ra
szállítja le.

A betétkamatadót az intézet sajtójából viseli.

Rimaszombat, 1916. december 21.

Az igazgatóság.

A Nyustyai Takarékpénztár

Részvénytársaság

1917. évi január hó 1-től

az állandó betétek kamatlábát . . 4%
az ideiglenes betétek kamatlábát 3%
szállítja le.

Nyustya, 1916. december 18.

Az igazgatóság.

Három szobás lakás

mellékhelyiségekkel azonnal kiadó.

Bővebb értesítést a kiadóhivatal mond.

RUHASZEKRÉNY

tiszta, havi bérletre kerestetik.
Ferenczy-utca 19. szám, az emeleten.

MURÁNYI és PONGYELOKI FAYENCZEOK

magas áron megvételnek. — Ajánlatok „Amateur” jeligére a kiadóba küldendők

Kiadó esetleg bérbeadó

Feleden a kis állomás mellett korlátlan italmérési joggal egy adómentes új ház. Értekezni lehet levélileg Schönk postamesterrel Csetneken, személyes felvilágosítást ad Hupka Bálint Feled. 13

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

A Rszombati Keresk. és Közgazd. Bank

Részvénytársaság

1917. évi január hó 1-től

az állandó betétek kamatlábát 4 $\frac{1}{2}$ %-ra
az ideiglenes betétek kamatlábát 3 $\frac{1}{2}$ %-ra
szállítja le.

A betétkamatadót az intézet sajtójából viseli.

Rimaszombat, 1916. december 21.

Az igazgatóság.

Vidékieknek különösen előnyös.

Női ruhaszabászati tanfolyamot nyitok
JANUÁR HÓBAN,

mely tanfolyamon bárki elsajátíthatja egy hó leforgása alatt tökéletesen a női ruhaszabást.

Ezen módszer szerint mindenki a legváltozatosabb divatu női ruhákat képes otthon maga előállítani.

Módszerem kiválóságát tanítványaim igazolják.

A tanfolyamra beiratkozni január elejétől kezdve lehet.

Tandij: 20 korona.

Részletes felvilágosítást levélben adok

Lobermayer Józsefné
női ruha-szabó

Miskolcz, Kúu J. utca 64.

Eladó ház.

Mező-utca 3. sz. alatt, mely áll egy utcái és két udvari szoba, konyha, kamra, pincze és padlás, két faskamra, egy betonizott sertésól, magános udvar, két kis kert és egyéb mellékhelyiséggel — szabad kézből, készpénzfizetés mellett azonnal eladó. — Az utca vízvezetékkel és villanyvilágítással van ellátva. — Értekezhetni lehet a tulajdonosnál ugyanott hétköznapon d. u. 1—3 óra között. ünnep- és vasárnap pedig d. u. 1—2 óra között Hrivnyák János ideigl. nyugd. pénzügyőri szemlésnél. 3—3

Fa- és cser eladás.

Az egyházasbásti határban fekvő 50 kat. hold területen lévő 45 éves bükkös erdő fája s 30 kat. holdnyi 25 éves cserezni való tölgyes fája és csere szabad kézből eladó.

Az összes fatömeg 8000 köbméterre, a cser pedig 1000 métermázsára van becsülve.

Értekezni a tulajdonossal: dr. Cser-nay Dániel várm. főlevéltárnokkal lehet Rimaszombatban. 7—*

Libamáját

minden mennyiségben vásárol

kgr.-kint 10 K.

a Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

11-11